

PACIJENT U FOKUSU PRUŽANJA LABORATORIJSKE USLUGE NA PRIMARNOM NIVOU ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

Dr Vera Lukić, spec.kliničke biohemije
ZZZR “Železnice Srbije”, Beograd

VENEPUNKCIJA – invazivna procedura

- Jedna od najčešće izvođenih invazivnih procedura (Centre for Disease Control 1997, Doherty 2008, McGowan 2010, Gabrielle 2011)
- Invazivne procedure su medicinske intervencije u toku kojih se instrumentima prodire kroz ili prekida kontinuitet kože i ulazi u telesne šupljine i krvne sudove

POTENCIJALNE KOMPLIKACIJE VENEPUNKCIJE

- Bol, hematom, oštećenje nerva, oštećenje vene, punkcija arterije, petehije, produženo krvarenje, ekstravazacija, infekcija, mučnina, sinkopa, konvulzije
- Zakon o pravima pacijenata (Sl.glasnik RS br. 45/13) član 11: Pravo na obaveštenje "... vrstu i verovatnoću mogućih rizika, bolne i druge sporedne ili trajne posledice..."

DA LI JE POTREBAN PRISTANAK PACIJENTA NA VENEPUNKCIJU ?

- **Zakon o pravima pacijenata** (Sl.glasnik RS br. 45/13) - Pravo na pristanak
- Član 15: “Bez pristanka pacijenta ne sme se, po pravilu, nad njim preduzeti nikakva medicinska mera “
- Član 16: „Za preduzimanje predložene invazivne dijagnostičke i terapijske medicinske mere neophodan je pismeni pristanak pacijenta, odnosno njegovog zakonskog zastupnika“

ILI NIJE POTREBAN?

- SRPS EN ISO 15189:2014, Medicinske laboratorije – Zahtevi za kvalitet i kompetentnost
“Za sve procedure koje se sprovode na pacijentima, potrebna je saglasnost pacijenta koji je prethodno informisan. Za većinu rutinskih laboratorijskih procedura, pristanak može biti izveden kao zaključak kada se pacijent predstavi u laboratoriji posredstvom obrasca zahteva i svojevolejno se podvrgne uobičajenim procedurama prikupljanja, na primer, venepunkciji. “

PRISTANAK PACIJENTA NA VENEPUNKCIJU

Zavod za zdravstvenu zaštitu radnika "Željeznice Srbije"		Stranica:	1/1
Beograd, Savska 23		Unos:	06.11.2015 11:05:15
BIHEMIJSKO - HEMATOLOŠKA LABORATORIJA		Verifikacija:	
tel: 011/2696-155 (okl. 141,142)		Štampa:	06.11.2015
JMBG: 2607975185884	Broj uzorka: 150	Lekar:	
Datum rođenja: 26.07.1975	Datum uzorka: 06.11.2015	Odeljenje: OPŠTA MEDICINA	
BDX: 19292390749	Broj protokola: 33793		

SAGLASNOST

LUKIĆ VERA (SPASOJE)

PRISTANAK NA VADENJE KRVI: Pacijent je obavešten u skladu sa čl.11 i dao je pristanak po čl. 15.-19. Zakona o pravima pacijenata.

LUKIĆ VERA

(Odobreni radnik)

(Priprema pacijenta)

Saglasan/saglasna sam sa predloženom medicinskom dijagnostičkom procedurom – venepunkcijom i upoznat sa mogućim rizicima.

IZDAVANJE IZVEŠTAJA O REZULTATIMA LABORATORIJSKOG ISPITIVANJA

- Da li laboratorija izveštaj izdaje isključivo pacijentu?
- Na koji način pacijent može ovlastiti nekog drugog za preuzimanje izveštaja?
- Zakon o pravima pacijenata (Sl.glasnik RS br. 45/13) – Pravo na poverljivost podataka o zdravstvenom stanju pacijenta
 - Član 21: “... Podaci iz medicinske dokumentacije spadaju u podatke o ličnosti i predstavljaju naročito osetljive podatke o ličnosti pacijenta”
 - Član 22: “...dužnosti čuvanja podataka iz čl.21 nadležni zdravstveni radnici mogu biti oslobođeni samo na osnovu pismenog pristanka pacijenta, odnosno njegovog zakonskog zastupnika, ili na osnovu odluke suda”

ELEKTRONSKO SLANJE LABORATORIJSKOG IZVEŠTAJA

- Kada je uput elektronski da li je i naš odgovor isključivo elektronski, izabranom lekaru? Ili pacijent ima pravo da zahteva svoj štampani primerak?
- Da li je laboratorijski izveštaj koji je elektronski verifikovan, ali bez svojeručnog potpisa biohemičara i faksimila, punovažan?
- Zakon o zdravstvenoj dokumentaciji i evidencijama u oblasti zdravstva (“Sl.glasnik RS, br.123 od 10.11.2014.): čl.38 – “kvalifikovan elektronski potpis”

DE GRUYTER

Clin Chem Lab Med 2015; 53(12): 1961–1966

Ian D. Watson*, Joanna Siodmiak, Wytze P. Oosterhuis, Joel Corberand, Per E. Jorgensen, Zeliha Gunnur Dikmen, Snezana Jovicic and Elvar Theodorsson, for the EFLM Working Group on Patient Focused Laboratory Medicine

European views on patients directly obtaining their laboratory test results

PRO ET CONTRA

- Jedinствен stav struke
- Pravničko tumačenje

ZAKON
O ZDRAVSTVENOJ DOKUMENTACIJI I EVIDENCIJAMA U
OBLASTI ZDRAVSTVA

("Sl. glasnik RS", br. 123/2014)

→ Čl.33, 43 – Izgled i sadržaj obrazaca
uputa za laboratoriju i
laboratorijskog izveštaja

ZAKLJUČCI I PREDLOZI

- Predložiti uniforman sadržaj uputa za laboratoriju u primarnoj zdravstvenoj zaštiti (sa eventualno inkorporiranim informisanim pristankom pacijenta na venepunkciju)
- Predložiti uniforman sadržaj izveštaja o laboratorijskom ispitivanju i načine njegovog izdavanja
- Definisati validnost laboratorijskog izveštaja sa elektronskim potpisom biohemičara

HARMONIZACIJA

